

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów

Rzeszów, dnia 15 października 2021 r.

WSI.512.1.2.2021.AK.39

DECYZJA

Działając na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.), zwanej dalej „Kpa”,

orzekam

umarzam postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych i/lub naprawczych w związku z wystąpieniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku i/lub szkody w środowisku w chronionym siedlisku przyrodniczym starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod: 3150), spowodowanej pogłębieniem rowu zlokalizowanego na działce o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznicza, gmina Pysznicza, powiat stalowowolski.

Uzasadnienie

Podkarpackie Towarzystwo Przyrodników Wolne Rzeki zs. Al. Jana Pawła II 3/68, 37-450 Stalowa Wola (KRS: 0000402564), zwane dalej „Wolne Rzeki”, pismem z dnia 18 lutego 2021 r., znak: PTP.SR.2021000002.1, przesłanym za pomocą Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP), wystąpiło z wnioskiem o podjęcie działań naprawczych, w związku z celowym osuszeniem starorzecza (siedlisko 3150) w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, poprzez wykonanie głębokiego rowu odwadniającego (współrzędne początku rowu (WGS84): 50.55321792072367, 22.12043250349932).

We wniosku Wolne Rzeki podniosły, że rów odwadniający starorzecze był zarośnięty, a rzędna jego dna znajdowała się na tyle wysoko, że odprowadzał wodę dopiero od pewnego poziomu wypełnienia starorzecza. Obecnie rzędna dna rowu znajduje się niżej niż rzędna dna starorzecza. W ocenie Wolnych Rzek oznacza to, że w warunkach z mniejszą sumą odpadów i większym parowaniem starorzecze będzie bardzo szybko odwadniane całkowicie, co dotychczas nie zdarzało się nawet w najsuchszych latach. Starorzecze jest lokalnie najważniejszym miejscem rozrodu płazów, m.in. kumaka nizinnego *Bombina bombina* (przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Dolnego Sanu PLH180020, zwanego dalej: „OZW Dolina Dolnego Sanu”), ropuchy szarej *Bufo bufo*, grzebiuszki ziemnej *Pelobates fuscus*, żaby moczarowej *Rana arvalis*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*. Ponadto, na starorzeczu stwierdzono m.in. zalotkę większą *Leucorrhinia*

pectoralis, gatunek ważki objęty ochroną ścisłą na mocy prawa krajowego oraz 11 innych gatunków ważek. Jest to również miejsce występowania co najmniej 23 gatunków ptaków, spośród których czajka *Vanellus vanellus* i cyranka *Spatula querquedula*, regularnie odbywają tu lęgi. Zgłaszający, wskazał, że funkcjonowanie rowu spowoduje degradację i zanik siedliska przyrodniczego.

W ocenie Zgłaszającego działania naprawcze powinny polegać na budowie zastawki o rzędnej piętrzenia minimum 151,0 m n.p.m. przy samym początku rowu odwadniającego starorzecze oraz kilku kolejnych zastawek na całej długości rowu, lub całkowite zasypanie rowu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, zwany dalej „Regionalnym Dyrektorem”, wnioskiem z dnia 22 lutego 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.2, wystąpił do Starosty Stalowowolskiego o przekazanie danych z Ewidencji Gruntów i Budynków, dotyczących działki o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznicza, gmina Pysznicza, w granicach której przebiega analizowany rów.

Jednocześnie, pismem z dnia 22 lutego 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.3, tut. Organ wystąpił do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie Nadzoru Wodnego w Stalowej Woli, zwanego dalej „NW w Stalowej Woli”, o udzielenie wyjaśnień w sprawie.

Podobnie, tut. Organ wystąpił pismem z dnia 23 lutego 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.4, do Urzędu Gminy w Pyszniczy o udzielenie wyjaśnień w sprawie. W odpowiedzi, pismem z dnia 24 lutego 2021 r., znak: GP.IV.6332.6.2021, Urząd Gminy w Pyszniczy wyjaśnił, że nie wykonywał prac związanych z pogłębieniem rowu i nie jest w posiadaniu wiedzy, kto wykonał te prace.

Wnioskowane dane Starosta Stalowowolski przekazał przy piśmie z dnia 25 lutego 2021 r., znak: GN.II.2.6621.1-167.2021. Zgodnie z ww. danymi właścicielem działki o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznicza, gmina Pysznicza jest Skarb Państwa, przy czym działka ta pozostaje w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków).

Następnie, pismem z dnia 26 lutego 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.7, Regionalny Dyrektor zawiadomił o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych i/lub naprawczych w związku z wystąpieniem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku i/lub szkody w środowisku w chronionym siedlisku przyrodniczym starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod: 3150), spowodowanej pogłębieniem rowu zlokalizowanego na działce o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznicza, gmina Pysznicza, powiat stalowowolski.

Pismem z dnia 10 marca 2021 r., przekazanym drogą e-mail, Łukasz Łebski wystąpił z prośbą o informację na temat podjętych przez tut. Organ działań w zakresie zaprzestania celowego osuszania starorzecza w granicach OZW Dolina Dolnego Sanu. Regionalny Dyrektor udzielił odpowiedzi pismem z dnia 12 marca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.9, po czym dnia 12 marca 2021 r., pismem przekazanym drogą e-mail, Łukasz Łebski ponownie zawnioskował o udzielenie informacji w sprawie. Następnie, Łukasz Łebski pismami z dnia 15 i 17 marca 2021 r., przekazanymi drogą e-mail, zwrócił się do tut. Organu z prośbą o wskazanie typu działań naprawczych, które zostaną wdrożone oraz terminu ich wdrożenia, ze względu na konieczność podjęcia niezwłocznych czynności zmierzających do zapobiegania osuszania doliny Sanu. W odpowiedzi na powyższe, tut. Organ pismem z dnia 18 marca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.13, wyjaśnił, że prowadzone jest postępowanie dowodowe w sprawie a zakres ewentualnych działań zapobiegawczych i/lub naprawczych ustalony zostanie po przeprowadzeniu tego postępowania.

Regionalny Dyrektor pismem z dnia 18 marca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.14, zwrócił się ponownie do NW w Stalowej Woli o udzielenie wyjaśnień w sprawie. Odpowiedzi na powyższe, NW w Stalowej Woli udzielił w piśmie z dnia 17 marca 2021 r., znak: RZ.4.5.0700.10.2021.MP, wskazując, że przedmiotowe pogłębienie rowu zostało wykonane w oparciu o decyzję pozwolenie wodnoprawne, wydaną na wniosek Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie, zwanej dalej „GDDKiA”. Prace te zostały

wykonane w związku z realizacją inwestycji pn.: „Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska klasy GP w ciągu drogi DK-77 (długość ok. 15,2 km) wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”.

Następnie, pismem z dnia 23 marca 2021 r. Łukasz Łebski wystąpił o przekazanie szerszej informacji nt. obecnego statusu prac nad zamknięciem odpływu wody ze starorzecza Sanu. Tut. Organ udzielił odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 24 marca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.17.

Pismem z dnia 30 marca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.18, tut. Organ zwrócił się do GDDKiA o przedłożenie wyjaśnień nt. dokumentów w oparciu o które wykonano pogłębienie rowu odwadniającego starorzecze, zakresu wykonanych prac, charakterystycznych parametrów urządzenia, w tym rzędnych dna rowu przed i po wykonaniu prac, okresu wykonania prac.

W odpowiedzi na ponowne udzielenie wyjaśnień w sprawie, NW w Stalowej Woli pismem z dnia 01 kwietnia 2021 r., znak: RZ.4.5.0700.10.2021.MP, wyjaśniło, że zostały one przekazane w piśmie z dnia 19 marca 2021 r., znak: RZ.4.5.0700.10.2021.MP.

GDDKiA pismem z dnia 08 kwietnia 2021 r., znak: O.RZ.KP-6.4170.04.A.080.5.21, przekazany drogą e-mail, wyjaśniła, że prace w obrębie analizowanego rowu zostały zrealizowane w oparciu o decyzję Wojewody Podkarpackiego o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z dnia 19 kwietnia 2019 r., znak: N-VIII.7820.1.50.2018, zwanej dalej „ZRID”. Prace były prowadzone w okresie 18 grudnia 2019 r. – 14 stycznia 2020 r. Zakres tych robót, zgodnie z decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie z dnia 28 czerwca 2018 r., znak: RZ.RUZ.421.94.2018.KM, obejmował odmulenie rowu, umocnienie dna kiszka faszynową, umocnienie skarp poprzez ułożenie geokraty wypełnionej gruntem, wymianę istniejącego przepustu w ciągu rowu oraz umocnienie wylotu rowu do rzeki San poprzez ułożenie materacy gabionowych wypełnionych kruszywem. Do pisma załączono kopię ww. decyzji, rysunki z projektu budowlanego: rys. Nr 1.15 – fragment (ok. km 0+000 – 0+900) mapy z Projektem Zagospodarowania Terenu, obrazujący przebieg rowu w planie, rys. Nr 2.08 – przedstawiający przekrój normalny rowu i jego profil podłużny wraz z rzędnymi istniejącego terenu w km 0+000 – 2+622. Ww. pismo wraz z załącznikami zostało doręczone do tut. Organu osobiście dnia 13 kwietnia 2021 r.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.22, Regionalny Dyrektor zawiadomił strony postępowania o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy.

Następnie, tut. Organ pismem z dnia 13 maja 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.23, zwrócił się do GDDKiA o wyjaśnienie rozbieżności w udzielonych w piśmie z dnia 08 kwietnia 2021 r., znak: O.RZ.KP-6.4170.04.A.080.5.21, informacjach związanych z numerami działek ewidencyjnych, tzn. działka o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica nie została wymieniona w decyzji ZRID. O powyższe wyjaśnienia, Regionalny Dyrektor zawnioskował ponownie pismem z dnia 09 czerwca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.24.

Równocześnie, pismem z dnia 09 czerwca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.25, Regionalny Dyrektor zawiadomił strony postępowania o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy.

GDDKiA w piśmie z dnia 22 czerwca 2021 r., znak: O.RZ.KP-6.4170.04.A.080.8.21, wyjaśniła, że do wniosku o wydanie decyzji ZRID wkradła się oczywista omyłka w oznaczeniu numeru przedmiotowej działki. Z uzasadnienia GDDKiA wynika, że w danych wyjściowych którymi dysponowano z właściwego powiatowego ośrodka geodezyjno - kartograficznego, działka na której przewidziano wykonanie przebudowy rowu odwadniającego oznaczona była jako działka o nr ewid. 2826. Numer ten został przywołany we wniosku i ostatecznie został wpisany do decyzji ZRID. Zagospodarowanie przedmiotowej działki zostało przedstawione w części graficznej decyzji ZRID, a w części opisowej działka o nr ewid. 2826 widnieje w wykazie działek, dla których organ ustalił obowiązek: przebudowy innych dróg publicznych, budowy i przebudowy sieci uzbrojenia terenu, przebudowy urządzeń wodnych i urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, budowy i przebudowy zjazdów, budowy tymczasowych obiektów budowlanych oraz rozbiórki istniejących obiektów budowlanych przewidzianych do dalszego użytkowania i zezwolił na wykonanie ww. obowiązków, zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym.

Po czym, Regionalny Dyrektor pismem z dnia 02 lipca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.27, zwrócił się do GDDKiA o przekazanie dokumentacji potwierdzającej zakres wykonania przebudowy analizowanego rowu, zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzji pozwolenie wodnoprawne i decyzji ZRID.

Następnie, pismem z dnia 15 lipca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.28, tut. Organ zawiadomił strony postępowania o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy.

Jednocześnie, Regionalny Dyrektor pismem z dnia 15 lipca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.29, ponownie zwrócił się do GDDKiA o przekazanie dokumentacji potwierdzającej zakres wykonania przebudowy analizowanego rowu, zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzji pozwolenie wodnoprawne i decyzji ZRID.

W odpowiedzi na powyższe, GDDKiA pismem z dnia 21 lipca 2021 r., znak: O.RZ.KP-6.4170.04.A.080.11.21, wyjaśniła, że na obecnym etapie realizacji inwestycji drogowej jest w posiadaniu map z inwentaryzacji powykonawczej, na których został wykreślony zakres wykonanych robót.

W związku z faktem, iż w trakcie prowadzonego postępowania, stwierdzono, że pogłębienie rowu zostało wykonane w związku z realizacją przedsięwzięcia pn.: „Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska klasy GP w ciągu drogi DK-77 (dł. ok. 15,2 km) wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”, pismem z dnia 23 lipca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.31, tut. Organ zawiadomił o poszerzeniu kręgu stron postępowania o GDDKiA.

Równocześnie, Regionalny Dyrektor pismem z dnia 23 lipca 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.32, zawiadomił o zarządzeniu rozprawy administracyjnej oraz oględzin terenu objętego przedmiotowym postępowaniem, wyznaczonych na dzień 02 września 2021 r.

Następnie, pismem z dnia 31 sierpnia 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.33, tut. Organ zawiadomił strony postępowania o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy.

Rozprawę administracyjną i oględziny terenu przeprowadzono w dniu 02 września 2021 r. W rozprawie wzięli udział: Jacek Milczanowski – Kierownik Projektu, pełnomocnik GDDKiA oraz Piotr Bednarek – reprezentujący Wolne Rzeki. Z rozprawy został sporządzony protokół (znak: WSI.512.1.2.2021.AK.34).

W protokole oględzin terenu odnotowano, że oględzinami objęto rów odwadniający starorzecze Sanu, zlokalizowany na działce o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica. W dniu oględzin rów odwadniający, był zarośnięty, częściowo wypełniony wodą. Na skarpach rowu widoczne były umocnienia. W miejscu odpływu ze starorzecza, rów był przegrodzony materiałem tj.: ziemia, gałęzie, płyta wiórowa, kołki. Rów o szerokości w dnie – 1,4 m, szerokości skarpy górnej – 5,5 m, na odcinku od przegrodzenia przy starorzeczu do przepustu pod drogą gruntową posiada długość ok. 90 m. Na długości ok. 57,30 m, licząc od przegrodzenia rowu przy starorzeczu, w rowie znajdowała się woda przesączająca się przez ww. przegrodzenie. Głębokość wody w rowie wynosiła maksymalnie 25 cm. Natomiast na odcinku ok. 32,70 m, w kierunku przepustu pod drogą gruntową, rów nie prowadził wody. Podobnie, rów był suchy po drugiej stronie przepustu tj. w kierunku jego ujścia do rzeki San. Przepust pod drogą gruntową jest przepustem okrągłym, rurowym o średnicy ok. 135 cm, zakratowanym, umocnionym płytami JOMB.

W odległości ok. 22 m od analizowanego rowu, znajduje się wyraźne zagłębienie terenu, zarośnięte roślinnością, nie prowadzące wody w dniu oględzin terenu. Rzędna dna tego zagłębienia znajduje się powyżej rzędnej dna rowu odprowadzającego wody ze starorzecza Sanu. W starorzeczu występowała woda.

Jak wynika z wyjaśnień udzielonych przez Pełnomocnika GDDKiA, prace w obrębie rowu wykonywano na przełomie 2019 i 2020 r. Wówczas rozpoczęto przebudowę przepustu pod drogą gruntową, w miejscu istniejącego wcześniej przepustu żelbetowego. Na przepust założona jest kłapa zwrotna, przepust umocniony jest płytami ażurowymi. Wykonano odmulenie i umocnienie rowu kieszką faszynową, wyprofilowano skarpy. Ujście rowu do Sanu umocniono materacami gabionowymi i wypełniono kamieniem. Ww. roboty realizowano na podstawie decyzji ZRID, wydanej na potrzeby budowy obwodnicy Stalowej Woli i Niska.

Niweleta rowu została wpisana w rzędną dna istniejącego przepustu pod drogą gruntową, która to rzędna nie uległa zmianie w stosunku do rzędnej dna przepustu sprzed jego wymiany. Po drugiej stronie starorzecza znajdują się 2 przepusty, których rzędne znajdują się na tym samym poziomie, na którym znajdowała się rzędna przepustu przed przebudową (jeden przepust wymieniono, drugi dobudowano). Na podstawie rzędnych dna dwóch przepustów pomiędzy, którymi znajduje się starorzecze, została dostosowana niweleta rowu odwadniającego starorzecze Sanu. Prace były wykonywane na podstawie przygotowanej mapy poglądowej. Dokumentacja geodezyjna została wykonana przez Mostostal Warszawa. Dokumentem potwierdzającym przebudowę rowu odwadniającego starorzecze i stwierdzającą zgodność wykonanych robót z pozwoleniem na budowę jest geodezyjna inwentaryzacja powykonawcza. Przegrodzenie przy odpływie ze starorzecza Sanu, nie zostało wykonane przez Wykonawcę prac związanych z budową obwodnicy Stalowej Woli i Niska.

Podczas oględzin terenu Piotr Bednarek z Wolnych Rzek oświadczył, że starorzecze Sanu zostało osuszone przez budowę odcinka nowego rowu melioracyjnego o rzędnej dna niższej o ok. 1 m w stosunku do rzędnej istniejącego rowu (wrażne zagłębienie terenu, zarośnięte roślinnością, nie prowadzące wody w dniu oględzin, znajdujące się w odległości ok. 22 m od analizowanego rowu). Umożliwiło to odpływ wody ze starorzecza przy dużo niższym poziomie jego wypełnienia. Przed rozpoczęciem prac związanych z budową obwodnicy Stalowej Woli i Niska, istniał rów, który odprowadzał wody przy wyższym poziomie wypełnienia starorzecza wodą. Rów ten przez kilkanaście lat nie był czyszczony bądź odmulany. Obecnie istnieje on w postaci zagłębienia terenu, o którym mowa w opisie terenu objętego oględzinami. Do starego rowu woda nie dociera przy niskim stanie wody w starorzeczu. Dla przyrody starorzecza, nawet osuszanie starym rowem było niekorzystne. Budowa nowego rowu zwiększyła amplitudę wahań wody w starorzeczu. Budowa rowu pogłębiła stany niskie. W ocenie Piotra Bednarka, gdyby nie budowa tymczasowego przegrodzenia, w dniu oględzin poziom wody w starorzeczu były o min. 30 cm niższy niż był wówczas stwierdzony. Podczas opadania wody w nowym rowie znajdowały się setki martwych ślimaków: zatoczków rogowych i błotniarek stawowych.

Pismem z dnia 03 września 2021 r., znak: WSI.512.31.2.2021.AK.35, tut. Organ przekazał stronom postępowania kopię protokołu oraz załączniki do protokołu – dokumentację fotograficzną w wersji elektronicznej i nagrany przez urządzenie GPS ślad przemieszczania się podczas oględzin terenu.

Następnie, Regionalny Dyrektor pismem z dnia 09 września 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.36, wystąpił do GDDKiA o przekazanie danych geodezyjnych (geodezyjnych pomiarów powykonawczych), dotyczących przebudowanego rowu na długości ok. 174 m w granicach działki o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica.

W odpowiedzi na powyższe, GDDKiA przekazała przy piśmie z dnia 22 września 2021 r., znak: O/RZ.KP-6.4170.30.2.2021.JM, operat pomiarowy pn.: „Inwentaryzacja rowu Stare Sanowisko 0-175 oraz przepustu PM-3”, opracowany dnia 20 kwietnia 2020 r.

Po czym, tut. Organ pismem z dnia 24 września 2021 r., znak: WSI.512.1.2.2021.AK.38, zawiadomił strony postępowania o zakończeniu postępowania dowodowego i o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem oraz zgłaszania uwag i wniosków.

We wskazanym terminie Wolne Rzeki skorzystały z przysługującego im uprawnienia, wnosząc pismem z dnia 24 września 2021 r. (data wpływu: 27 września 2021 r.), przekazany drogą e-mail, o udostępnienie za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej akt niniejszego postępowania. Regionalny Dyrektor pismem z dnia 28 września 2021 r., znak: WSI.402.293.2021.AK.2, udostępnił wnioskowane dokumenty. We wskazanym terminie strony nie zgłosiły uwag i wniosków.

W toku prowadzonego postępowania ustalono i rozważono, co następuje.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz.

2187), zwanej dalej „ustawą szkodową”, jest organem właściwym w sprawach odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy szkodowej przepisy ustawy stosuje się do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku spowodowanych przez inną działalność niż stwarzająca ryzyko szkody w środowisku, podmiotu korzystającego ze środowiska, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub chronionych siedlisk przyrodniczych oraz wystąpiły z winy podmiotu korzystającego ze środowiska.

Jak zauważa W. Radecki, ustawa szkodowa nie definiuje „winy”, zatem należy kierować się cywilistycznym pojęciem winy obejmującym obiektywną bezprawność i subiektywny zły zamiar bądź niedbalstwo. Nie ma żadnych podstaw do ograniczania pojęcia „winy” tylko do umyślności, wina nieumyślna (niedbalstwo) jest także winą w rozumieniu ustawy (Radecki W., Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Komentarz, Difin sp. z o.o., Warszawa 2007 r.).

Z dokumentacji zebranej w sprawie, wynika że do działania będącego przedmiotem bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku i/lub szkody w środowisku, polegającego na przebudowie rowu wraz z jego umocnieniem, doszło na przełomie lat 2019 i 2020. Działanie to zostało przeprowadzone w związku z realizacją przedsięwzięcia pn.: „Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska klasy GP w ciągu drogi DK-77 (długość ok. 15,2 km) wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”. Prace zostały wykonane na zlecenie zarządcy drogi (inwestora), tj. GDDKiA Oddział w Rzeszowie (ul. Legionów 20, 35-959 Rzeszów), która jest urzędem administracji rządowej, obsługującym Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, działającym w ramach zarządzenia Nr 5 Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 09 lutego 2017 r. w sprawie nadania statutu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (Dz. Urz. MliB z 2017 r. poz. 6, ze zm.), na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. z 2021 r. poz. 1376, ze zm.). Tym samym spełnia definicję podmiotu korzystającego ze środowiska zawartą w art. 3 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.), do której odnosi się definicja podmiotu korzystającego ze środowiska zawarta w art. 6 pkt 9 ustawy szkodowej.

Zgodnie z art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej, przez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska, przy czym zgodnie z lit. a przywołanego przepisu, za szkodę w chronionych siedliskach przyrodniczych, uznaje się zmianę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych siedlisk przyrodniczych, z tym że szkoda w chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z:

- decyzją, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub
- decyzją, o której mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub
- zatwierdzonym planem urządzenia lasu, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, 284, 322, 471 i 1378), lub
- decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub
- postanowieniami, o których mowa w art. 90 ust. 1 i art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Z powyższej definicji wynika zatem, że szkoda w środowisku musi być zmianą, która skutkuje zagrożeniem dla właściwego stanu ochrony danego siedliska przyrodniczego, a nie jakąkolwiek zmianą. Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 25 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098), zwanej dalej „uop”, przez właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego rozumie się sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony.

Bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku i/lub szkoda w środowisku dotyczy siedliska przyrodniczego – 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, wymienionego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).

Siedlisko 3150 obejmuje szeroką grupę naturalnych zbiorników wodnych o różnym statusie troficznym oraz różnej genezie (naturalne jeziora, naturalne drobne zbiorniki wodne, starorzecza). Siedlisko 3150 należy do stosunkowo powszechnych w Polsce i występuje na obszarze całego kraju poza terenami górkimi. Podtyp siedliska 3150-2 stanowią eutroficzne starorzecza i naturalne, drobne zbiorniki wodne. Starorzecza to zbiorniki wodne typowo związane z dolinami rzecznyymi. Są starymi korytami rzek odciętymi w wyniku wyżłobienia (odcięcia) przez rzekę nowego koryta. Wyróżniają się zwykle półkolistym kształtem. Cechują się zazwyczaj stosunkowo niewielką szerokością w porównaniu do długości. Ze względu na duży stopień przekształcenia dolin rzecznych w wyniku regulacji koryt do omawianego siedliska można zaliczyć także starorzecza, które powstały w wyniku hydrotechnicznych zmian koryta, zazwyczaj w wyniku prostowania koryta rzeki lub poprzez odcięcie istniejącego zakola wskutek obwałowań koryta. Zmienność stanów wód w starorzeczach jest wyższa niż w naturalnych jeziorach. Starorzecza zazwyczaj nie posiadają zasilania powierzchniowego (za wyjątkiem oddziaływania rzeki głównej, przy której występuje lub też za wyjątkiem rowów melioracyjnych albo niewielkich cieków). Istnienie starorzeczy jest zależne od poziomu wód rzecznych oraz od poziomu wód gruntowych. Obniżenie tych wód skutkuje szybszym wypłyceniem i zarastaniem starorzeczy i drobnych zbiorników, a tym samym szybszym ich zanikaniem. Jednocześnie, najczęściej są to zbiorniki wód nie przepływowych, o słabej dynamice mas wodnych. Starorzecza mają wysoką wartość przyrodniczą i równocześnie ulegają szybkiej degradacji, prowadzącej do zaniku (Wilk-Woźniak E., Gąbka M., Pęczuła W., Burchardt L., Cerbin S., Glińska-Lewczuk K., Gołdyn R., Grabowska M., Karpowicz M., Klimaszyk P., Kołodziejczyk A., Kokociński M., Kraska M., Kuczyńska-Kippen N., Ligęza S., Messyasz B., Nagengast B., Ozimek T., Paczuska B., Pełechaty M., Pietryka M., Piotrowicz R., Pocięcha A., Pukacz A., Richter D., Walusiak E., Żbikowski J. 2012. Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*. W: W. Mróz (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 130–149). Są to siedliska coraz rzadziej spotykane w krajobrazie, ponieważ procesy odpowiedzialne za ich powstawanie w wielu dolinach rzecznych ustały lub zostały w dużej mierze zahamowane na skutek regulacji rzek.

Działka o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica, znajduje się w granicach OZW Dolina Dolnego Sanu. W granicach ww. działki, w bezpośrednim sąsiedztwie rozpatrywanego rowu melioracyjnego, siedlisko przyrodnicze 3150 zostało wyznaczone w 2008 r. na etapie prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie, zwanego dalej „WZS”, którego celem była weryfikacja sieci Natura 2000 w województwie podkarpackim w zakresie jej kompletności. W granicach działki objętej

przedmiotowym postępowaniem znajduje się północny fragment płatu siedliska 3150, o całkowitej powierzchni ok. 3,78 ha, o przebiegu zbliżonym do południkowego (w kierunku obwodnicy Stalowej Woli i Niska). Jest to jeden z płatów siedliska 3150 w OZW Dolina Dolnego Sanu.

Odnosząc się do walorów przyrodniczych OZW Dolina Dolnego Sanu, w granicach tego obszaru największe znaczenie wśród siedlisk przyrodniczych ma kompleks siedlisk przykorytowych, w skład którego wchodzi: łągi wierzbowo-topolowe, nadrzeczne ziołorośla oraz zalewane muliste brzegi rzek. Wartość przyrodniczą obszaru Natura 2000 podnoszą liczne starorzecza z bogatą florą wodną. Celem ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000 jest zachowanie mozaiki siedliskowej charakterystycznej dla większych dolin rzecznych – łągów, ziołorośli, siedlisk efemerycznych w korycie rzeki, starorzeczy oraz ekstensywnie użytkowanych łąk (Krawczyk R., Depowski R., Kata K. 2012. Dolina Dolnego Sanu. W: D. Rogala, A. Marcela (red.). Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie). W oparciu o dane zamieszczone w Standardowym Formularzu Danych, zwanym dalej „SDF”, (opracowanym w październiku 2008 r., a zaktualizowanym w sierpniu 2021 r.) łączna powierzchnia siedliska 3150 w OZW Dolina Dolnego Sanu wynosi 152,65 ha. Stan zachowania tego siedliska (stopień zachowania struktury i funkcji siedliska oraz możliwość jego odtworzenia) w obszarze został określony jako B – dobry. Dla wszystkich siedlisk przyrodniczych w OZW Dolina Dolnego Sanu jakość danych, wskazana w SDF, określono jako M – dane o przeciętnej jakości (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji).

Dwa płaty siedliska 3150 (stanowiska nr: 2788, 3017) w OZW Dolina Dolnego Sanu, objęte są również monitoringiem przyrodniczym Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zwanego dalej „GIOŚ”, w ramach prowadzonego ogólnopolskiego monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków, którego celem jest m.in. gromadzenie informacji pozwalających na określenie ich aktualnego stanu ochrony w kontekście zmian zachodzących na skutek różnego rodzaju antropogenicznych i naturalnych oddziaływań. Przy czym są to starorzecza w rejonie miejscowości Zaleszany, w północnej części rozpatrywanego obszaru Natura 2000.

W świetle informacji, będących w posiadaniu Regionalnego Dyrektora, tj. raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zwanego dalej „raportem ooś”, sporządzonego w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji pn.: „Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska klasy GP w ciągu drogi DK-77 (długość ok. 15,2 km) wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”, inwentaryzację m.in. szaty roślinnej wykonano w okresie 1 października 2017 r. – 31 maja 2018 r. w maksymalnym buforze do 500 m względem osi trasy (zasięg badań przyrodniczych był zmienny i uzależniony od badanej grupy organizmów, taksonu). W przedłożonym raporcie ooś i w jego uzupełnieniu, dokonano identyfikacji i opisu możliwych oddziaływań planowanej inwestycji na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

W oparciu o informacje przytoczone w raporcie ooś, w badanym terenie wykazano 9 zbiorników (siedlisk 3150) różnej wielkości o łącznej powierzchni 17,7 ha, w tym potwierdzono występowanie siedliska 3150 w lokalizacji wskazanej przez WZS w 2008 r., a objętej niniejszym postępowaniem administracyjnym. Przewidziano, że na etapie realizacji inwestycji nastąpi „niewielka bezpośrednia ingerencja w misę jednego zbiornika znajdującego się w Stalowej Woli przy ul. Działkowej” (w km 1+090 – 1+130 drogi). Wskazano, że zniszczeniu ulegnie 100-150 m² siedliska 3150, co stanowi 0,08% zinwentaryzowanych na potrzeby raportu ooś zasobów tego siedliska. Uznano, że budowa obwodnicy oraz jej późniejsza eksploatacja nie będzie oddziaływać znacząco negatywnie na siedlisko 3150.

W związku z faktem, że na etapie ponownej oceny zaprojektowano prace związane z przebudową ok. 1518 m rowów, likwidacją ok. 679 m rowów, konserwacją ok. 4337 m rowów i wykonaniem ok. 893 m nowych odcinków rowów, tut. Organ wystąpił do Krzysztofa Żmijana z Mostostal Warszawa S.A. (Pełnomocnika GDDKiA) pismem z dnia 10 stycznia 2019 r., znak: WOOŚ.4222.1.2018.AH.9, o uzupełnienie raportu ooś m.in. w zakresie: określenia zasięgu oddziaływania ww. prac, dokonania oceny wpływu tych zmian (wraz z podaniem ich istotności) na siedliska i gatunki, stwierdzone w zasięgu tych oddziaływań. Jednocześnie Regionalny

Dyrektor wskazał, że prace te mogą ingerować w siedliska przyrodnicze, chronione w granicach OZW Dolina Dolnego Sanu, wrażliwe na zmiany stosunków wodnych. W odpowiedzi na powyższe, Pełnomocnik GDDKiA wyjaśnił, że oddziaływaniu ze strony planowanej budowy obwodnicy oraz towarzyszącym jej zabiegów melioracyjnych, będzie podlegać jedno ze starorzeczy (starorzecze analizowane w niniejszym postępowaniu administracyjnym) na całej jego długości, co jest związane z konserwacją sieci rowów. Stan starorzecza, na etapie inwentaryzacji prowadzonej na potrzeby opracowania raportu ooś, oceniono jako suboptymalny (ocena B), z powodu silnego wypłylenia, eutrofizacji i zarastania przez roślinność szuwarową. Ingerencja w starorzecze miała polegać na przekopaniu przy jednym z brzegów kinety o szerokości 0,5 m i głębokości do 0,4 m. Prace te miały się wiązać ze zniszczeniem pasa szuwaru o szerokości 1 m na długości 1,65 km.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, Regionalny Dyrektor ustalił, że prace związane z przebudową analizowanego rowu, w granicach działki o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica, wynikały z zapisów decyzji Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie z dnia 28 czerwca 2018 r., znak: RZ.RUZ.421.94.2018.KM, udzielającej pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych: budowę, przebudowę i likwidację rowów, budowę wylotów, budowę przepustów, na kształtowanie nowych koryt cieków naturalnych oraz na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych obiektów budowlanych w związku z inwestycją pn. „Budowa obwodnicy Stalowa Wola i Nisko klasy GP w ciągu drogi DK-77 /długość ok. 15,2 km/ wraz z infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi”. W przytoczonej decyzji ustalono, że rów Stare Sanowisko, na odcinku 174 m objętym niniejszym postępowaniem, będzie posiadać projektowaną szerokość dna – 1,4 m, projektowane nachylenie skarp – 1:2 i projektowany spadek dna – 1,3 ‰. Dodatkowo, na tym odcinku zaplanowano umocnienie rowu Typu 1, tj. dwustronne umocnienie stopy skarpy koszka faszynową o średnicy 20 cm, umocnienie obu skarp narzutem kamiennym, w materacach siatkowo kamiennych gr. 17 cm na geowłókninie, pasem 1,5 m, z zahumusowaniem warstwą 5 cm i obsiewem mieszkanką traw. Ponadto, w km 0+174 rowu (na styku ze starorzeczem) projektowana rzędna dna rowu miała wynosić 150,55 m n.p.m.

W świetle zapisów raportu ooś, przeprowadzone prace w obrębie rowu Stare Sanowisko miały umożliwić nieznaczny przepływ wody przez zbiornik, jednak nie miały wpłynąć na wysokość poziomu wody. Uznano, że oddziaływanie – pomimo, że będzie mieć charakter trwały – nie nosi znamion istotnego negatywnego wpływu, nie spowoduje zmniejszenia się powierzchni siedliska, jak również znaczącego pogorszenia się jego stanu.

Reasumując, prace melioracyjne zaplanowane na potrzeby odwodnienia obwodnicy Stalowej Woli i Niska, nie miały wpłynąć w sposób znacząco negatywny na siedliska przyrodnicze (w tym siedlisko 3150), ponieważ prace te nie miały prowadzić do trwałych zmian w stosunkach wodnych. Przedstawione wyniki i analiza, w ocenie Autorów raportu ooś, „*uprawniają do postawienia wniosku o braku znaczącego wpływu inwestycji na integralność obszaru OZW Dolina Dolnego Sanu, a co za tym idzie na spójność sieci Natura 2000.*”

Podczas oględzin terenu przeprowadzonych dnia 02 września 2021 r., ustalono że szerokość rowu w dniu wynosi ok. 1,4 m. Natomiast na podstawie inwentaryzacji rowu Stare Sanowisko na odcinku 0+000 – 0+175, przekazanej przy piśmie GDDKiA z dnia 22 września 2021 r., znak: O/RZ.KP-6.4170.30.2.2021.JM, ustalono, że rzędna dna rowu ok. km 0+175 wynosi 150,54 m n.p.m., co odbiega jedynie o 1 cm w stosunku do ustaleń ww. decyzji pozwolenie wodnoprawne.

W rozpatrywanym przypadku, z przedstawionego rys. Nr 2.08 – profile podłużne cieków i rowów do projektu budowlanego obwodnicy Stalowej Woli i Niska, wynika, że rzędna dna rowu Stare Sanowisko w km 0+174 przed rozpoczęciem przebudowy wynosiła 150,68 m n.p.m., czyli znajdowała się o 13 cm wyżej niż zaprojektowana na etapie przebudowy rowu rzędna dna w tym samym punkcie.

Niemniej jednak, według Wolnych Rzek, przebieg rowu, który odprowadzał wody ze starorzecza tylko częściowo pokrywa się z przebiegiem obecnego rowu, przebudowanego w związku z realizacją inwestycji drogowej. Podczas oględzin terenu, przeprowadzonych dnia

02 września 2021 r., Piotr Bednarek z Wolnych Rzek, wskazał w terenie obniżenie (znajdujące się w odległości ok. 22 m od istniejącego rowu), które w jego ocenie było rowem odprowadzającym wody ze starorzecza, przed wykonaniem prac przez GDDKiA. Wskazane obniżenie terenu posiada rzędną dna, znajdującą się ok. 1 m powyżej rzędnej dna istniejącego rowu ok. km 0+174. W związku z czym istniejący rów, ma silne działanie drenujące starorzecze. Analizując mapy hipsometryczne terenu, objętego oględzinami terenu (<https://www.geoportal.gov.pl>, dostęp: 29 września 2021 r.) na uwagę zasługuje fakt, że w miejscu wskazanym podczas oględzin terenu przez Wolne Rzeki zaznacza się liniowe obniżenie terenu, które mogło łączyć się z istniejącym obecnie rowem odprowadzającym wody ze starorzecza. Niemniej jednak, tut. Organ nie dysponuje materiałem dowodowym potwierdzającym, że obniżenie terenu wskazane przez Wolne Rzeki było jedynym rowem odprowadzającym wody ze starorzecza przed realizacją systemu odwodnienia obwodnicy Stalowej Woli i Niska. Uwzględniając rzędną dna rowu Stare Sanowisko w km 0+174 przed rozpoczęciem jego przebudowy, zawartą na rys. Nr 2.08 – profile podłużne cieków i rowów do projektu budowlanego obwodnicy Stalowej Woli i Niska (tj. 150,68 m n.p.m.), należy uznać, że rów ten, w przebiegu wskazanym przez GDDKiA, istniał przed rozpoczęciem prac drogowych. Z kolei w oparciu o Mapę Podziału Hydrograficznego Polski z 2019 r. (http://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/; dostęp: 30 września 2021 r.), w miejscu przebiegu przebudowanego rowu znajduje się ciek stały o szerokości poniżej 5 m i długości ok. 230 m. Nie ulega wątpliwości, że rzędna dna przebudowanego rowu znajduje się wyraźnie poniżej rzędnej dna rowu wskazanego, podczas oględzin terenu przez Wolne Rzeki.

Aby orzec o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku i/lub szkody w środowisku w chronionym siedlisku przyrodniczym (obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych), konieczne jest wykazanie, że dokonana przez GDDKiA, jako podmiotu korzystającego ze środowiska, zmiana w postaci przebudowy rowu doprowadziła do odwadniania starorzecza (siedliska 3150) i jest to zmiana, która ma charakter znaczącej zmiany negatywnie wpływającej na właściwy stan ochrony przedmiotowego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do naturalnego zasięgu siedliska przyrodniczego oraz kondycji tego siedliska na terenie kraju lub państwa członkowskich Unii Europejskiej. W ustawie szkodowej chodzi bowiem o bezsprzeczne powiązanie konkretnych działań konkretnego podmiotu z zaistniałym stanem faktycznym na rozpatrywanym terenie.

Z materiału dowodowego, zgromadzonego w analizowanej sprawie wynika, że rzędna dna rowu istniejącego przed rozpoczęciem prac budowlanych różniła się o 13 cm w stosunku do zaprojektowanej rzędnej dna rowu ok. km 0+174. Natomiast rzędne te w km 0+084 różniły się o 51 cm, w km 0+064 o 76 cm, w km 0+042 o 69 cm, w km 0+021 o 66 cm, a w km 0+000 (przy ujściu rowu do Sanu) o 159 cm. Co wskazuje, że rozpatrywany rów został wyraźnie pogłębiony na odcinku km 0+000 – 0+100. W ocenie tut. Organu, udrożnienie rowu przyspiesza odwadnianie starorzecza i może przyspieszyć związane z tym procesy sukcesyjne.

Podkreślenia wymaga fakt, że podnoszona przebudowa rowu i jej skutki, analizowane były na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko inwestycji drogowej, polegającej na budowie obwodnicy Stalowej Woli i Niska, a także została wykonana zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym. Inną kwestią pozostaje trafność wniosków co do skali oraz istotności oddziaływań przedmiotowych prac na stan analizowanego płatu siedliska 3150. W świetle informacji zawartych w raporcie ooś, system odwodnienia obwodnicy Stalowej Woli i Niska, uwzględniający prace w korycie rowu na działce o nr ewid. 5838, obręb Pysznica, gmina Pysznica, analizowane w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia, nie miał wpłynąć w sposób znacząco negatywny na siedliska przyrodnicze (w tym siedlisko 3150), ponieważ prace te nie miały prowadzić do trwałych zmian w stosunkach wodnych. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji drogowej, na potrzeby której analizowany rów został przebudowany, na etapie weryfikacji nie wykazywała wystąpienia tego typu oddziaływań.

W oparciu o dane, dotyczące oceny stanu ochrony i jego parametrów dla siedlisk przyrodniczych, zawarte w raporcie dla Komisji Europejskiej za lata 2015 – 2018,

w kontynentalnym regionie biogeograficznym, określono specyficzną strukturę i funkcje siedliska 3150, perspektywę jego ochrony i ocenę stanu jego ochrony na poziomie U2 – złym, a zasięg siedliska 3150 i jego powierzchnię na poziomie FV – właściwym.

W ramach monitoringu przyrodniczego siedliska 3150, w latach 2017 – 2018 na terenie całej Polski badaniami objęto 262 stanowiska tego siedliska. W regionie kontynentalnym, pod względem ogólnego stanu ochrony, siedlisko 3150 na stanowiskach monitoringowych reprezentowało wszystkie trzy klasy (FV, U1 i U2) w stosunkowo zbliżonych proporcjach. W ujęciu całościowym, ocena ogólna tego siedliska w kontynentalnym regionie biogeograficznym, przekazywana w raportach do Komisji Europejskiej, na przestrzeni ponad 10 lat nie uległa zmianie i w latach 2007, 2013, 2017 – 2018 była określona na poziomie U1 – stan niezadowolający. Pomimo, że stan ochrony jest niezadowolający, to jest stabilny, bez wyraźnych tendencji do pogarszania (Babiak T., Bajerowski W., Cieśla A., Kolada A., Gawryś R., Korzeniak J., Kowalczyk T., Lewczuk M., Małecki B., Parkoła R., Perzanowska J., Stelmach R., Ziarnik K., 2018. Typy siedlisk przyrodniczych. [W:] Cieśla A., Mionskowski M., Kornatowska B., Müller I., Zajączkowska M., (red.), Monitoring siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w latach 2017-2018. Biuletyn monitoringu przyrody 19,1: 1–187. Biblioteka Monitoringu Środowiska GIOŚ, Warszawa).

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, w ocenie tut. Organu, przebudowa analizowanego rowu w granicach działki o nr ewid. 5838, obręb 0005 Pysznica, gmina Pysznica, choć bez wątplenia stanowi formę niekorzystnego oddziaływania w stosunku do tego siedliska przyrodniczego, w tych warunkach nie wpływa na strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalny zasięg tego siedliska. Należy podkreślić, że na skutek przeprowadzonych prac w obrębie rowu, mogło dojść do degradacji siedliska 3150, niemniej jednak skala oddziaływań podnoszona przez Wolne Rzeki nie jest skalą wpisującą się w definicję szkody w chronionym siedlisku przyrodniczym, określoną w ustawie szkodowej.

Biorąc powyższe pod uwagę, tut. Organ nie znalazł podstaw do nałożenia na GDDKiA obowiązku przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych w oparciu o przepisy ustawy szkodowej.

Stosownie do brzmienia art. 105 § 1 Kpa, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 ww. ustawy oznacza, że jeżeli brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym.

W niniejszej sprawie postępowanie prowadzone przez Regionalnego Dyrektora stało się bezprzedmiotowe w związku z brakiem podstaw do wykazania zagrożenia dla właściwego stanu ochrony siedliska 3150 w skali regionu, kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska z uwagi na jego szerokie rozprzestrzenienie w dolinach rzecznych.

Niezależnie od powyższego w ocenie tut. Organu, wybudowanie przetamowania przy odpływie wody ze starorzecza do rowu (zahamowanie nadmiernego odpływu wód ze starorzecza), z perspektywy ochrony starorzecza, jest działaniem korzystnym, pozwalającym utrzymać określony poziom wody w starorzeczu i zapobiec jego zanikowi.

W związku z powyższym, należy uznać, że nie zostały spełnione przesłanki pozwalające zakwalifikować opisywane zdarzenie jako bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku/ szkodę w środowisku w chronionym siedlisku przyrodniczym.

Należy podkreślić, iż brak zakwalifikowania zdarzenia jako szkody w środowisku nie oznacza, iż nie wystąpiło lub nie ma ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania na dane siedlisko przyrodnicze oraz nie oznacza wykluczenia odpowiedzialności na podstawie przepisów odrębnych.

W świetle powyższych ustaleń tut. Organ orzekł jak w osnowie.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji zgodnie z art. 127 § 1 i § 2 Kpa, służy stronom prawo wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa, za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia.

Zgodnie z art. 127a Kpa, w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej, który wydał decyzję, oświadczenia o zrzeczeniu się ww. prawa przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

(-)

Wojciech Wdowik

(podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:

- 1) PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie ul. Hanasiewicza 17B, 35-103 Rzeszów - za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP
- 2) Podkarpackie Towarzystwo Przyrodników Wolne Rzeki Al. Jana Pawła II 3/68, 37-450 Stalowa Wola - za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP
- 3) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie, ul. Legionów 20, 35-959 Rzeszów - za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP
- 4) WSI ad acta